

Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete (SzMME)
Szociális Szakmai Szövetség (3Sz)
Magyarországi Szociális Szakemberek Képzéséért Egyesület (Iskolaszövetség)

Állásfoglalás a PPKE „Gondoskodásmenedzsment” alapképzési szak létesítéséről

Szociális szakmai szervezetként a PPKE Gondoskodásmenedzsment szak létesítésével kapcsolatban benyújtott dokumentumát mind a szociális szakma, mind a felsőoktatási rendszer szakmai kritériumai szempontjából kifogásoljuk és nem tartjuk arra alkalmasnak, hogy létesítésre kerüljön sor.

A Gondoskodásmenedzsment alapszak létesítésének szakmai egyeztetése nem történt meg a szociális szakma és képzések országos szakmai szervezeteivel, úgymint a *Szociális Szakmai Szövetséggel*, a *Szociális Munkások Magyarországi Egyesületével* és a *Magyarországi Szociális Szakemberék Képzéséért Egyesülettel* (Iskolaszövetség). Éppen ezért közös nyilatkozatban fejezzük ki álláspontunkat a szaklétesítésről.

A fentiek alapján nem felel meg a valóságnak a szaklétesítési iratban foglaltak, miszerint a *„gondoskodásmenedzsment alapképzés létesítésének kezdeményezését széles körű szakmai konzultáció előzte meg”*. Ez a benyújtott iratok alapján az egyeztetés konkrétan a kormányt és a kormányzattal szoros együttműködésben álló, tőlük nem független szervezetet, testületet, illetve a képzés indításában közvetlenül is érdekelt szervezeteket érintette. A támogató nyilatkozatokat egymással átfedő testületek adták ki. A *Gondoskodáspolitikai Tudományos Tanács* (GTT) és az *Schlachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet* (NSZI) nevében ugyanaz a személy adott ki támogató nyilatkozatot. Fülöp Attila, mint a BM államtitkár felettesként kapcsolódik az NSZI-hez. A *Katolikus Szeretetszolgálat* szintén a GTT tagja, ahogy a képzést indító PPKE is. A két szervezet között pedig több területen is szoros összefonódás áll fenn. Ez alapján az ajánlók objektivitása kérdéses, hiszen ugyanannak a testületnek a tagjai ajánlották a képzést, akik érdekeltek személyesen is annak elindításában. Független szervezet és szakértő pedig nincs az ajánlók között.

Álláspontunk szerint a gondoskodás képzések (alapszak, mesterszak, szakirányú továbbképzés) a nemzetközi szakmai és képzési értékeken, elveken és gyakorlatokon kialakult és megerősödött diplomás szociális szakemberek kiváltására jönnek létre erőteljes kormányzati akarat és támogatás mellett.

A gondoskodásmenedzsment képzés (care management) és szakember (care manager) nemzetközi angol példája az egészségügy területén a betegirányításban és az ellátási folyamatok felügyeltében érhető tetten. Ez a szakember az egészségügyben és az ápolási munkákat magába foglaló ellátási területeken dolgozik, úgymint kórház és ápolási - gondozási szolgáltatásokban. A hazai képzés ettől eltérő, csak nevében mutatja a nemzetközi kapcsolódást.

A szaklétesítés KKK-ja alapján a gondoskodásmenedzsment szakember szakterülete a gondoskodáspolitikai szociális szakterületei állami, közösségi és egyéni szinteken. A szakmai kompetenciák és jogszabályok alapján ezeken a szakterületeken szociálpolitikusok, szociális munkások és szociálpedagógusok dolgoznak. Felvetődik a kérdés, megmaradnak-e ezek a szakmák a szociális szolgáltatások tervezésében, működtetésében és a szociális problémák kezelésében?

A Gondoskodásmenedzsment szak Képzési és Kimeneti Követelményét (KKK) összevetve a jelenlegi szociális munka és szociálpedagógia alapszakokkal nem nyújt új tartalmat a képzésekben. A menedzsment ismeretek tanulása alapszakon korai, összevetve más képzési területekkel, mint egészségügy és pedagógia, a mesterképzés és a vezetőképzés a menedzser kompetenciák elsajátításának képzési helye. Ennek képzési formája a szociális vezetőképzés alap-és mestervezetői szinten diplomás szociális szakembereknek tíz éve működik az ágazati minisztérium felügyelete mellett.

A szakleírás a szociális munkás, szociálpedagógus szakokra vonatkozóan olyan állításokat tesz, melyek a két képzés KKK-ja alapján egyértelműen cáfolhatóak. A dokumentum a jelenlegi képzéseket úgy állítja be, hogy azok nem alkalmasak az ágazat számára szakembereket képezni. A szociális képzések tartalmát összemosza a szociális ágazat működési hiányosságaival (szűk beavatkozási lehetőség, munkaerőhiány és alulfinanszírozottság).

A gondoskodásmenedzsment szak leírt kompetenciái jelentős átfedésben vannak a szociális munka alapképzés követelményeivel és tartalmával, attól csak a valamivel hangsúlyosabb vezetői kompetenciák terén tér el érdemben. Itt további téves állításokat tesz a képzéssel kapcsolatban, pl. közgazdaságtudományi és jogi ismeretek 10-30 kredites jelenléte a szociális képzésnél magasabbnak állítja be, miközben a szociális munka alapszak KKK-ban a közgazdaságtudomány 3-10, a jogi ismeretek 10-20 kredit súllyal vannak jelen. A gondoskodásmenedzsment szak KKK-jában nyilvánvaló a szociális munka helyett gondoskodás, a szociálpolitika helyett gondoskodáspolitikai terminusok használata, ami sugallja a két diszciplína elhagyását és helyette az új, szakmai és tudományos értelemben nem definiált terminológiák alkalmazását.

A létesítendő szak KKK-ja alapján az elsajátítandó szakmai kompetenciák messze elmaradnak a szociális munka és szociálpedagógia szakok jelenlegi kompetencia leírásától mind mennyiségben, mind tartalmi kidolgozottságban. A szak társadalomtudományi jellege erősen kifogásolható. Nem található benne a társadalom működésével, társadalmi problémákkal és társas együttéléssel foglalkozó tudományágak, ismeretkörök és kompetenciák. A dokumentum nyelvezetében nem tükrözi a társadalomtudományok tudásanyagát, laikus kifejezésekkel dolgozik („szervezeti klíma” a szervezeti kultúra helyett, vagy a humán-ökorendszer terminológia hibás használata a dokumentumban, stb.).

A szaklétesítő irat kiegyensúlyozott gyakorlati jelleget ír, de a képzési idő alatt 160 órás időtartam messze elmarad a szociális alapszakok jelenlegi gyakorlat-tartalmától. Az elméleti tudásanyag gyakorlati elmélyítése nem megalapozott egy olyan képzésben, ami pályakezdő szakembereket képez szociális területre.

A szaklétesítés több ponton a gondoskodáspolitikára, mint tudományos diszciplína alkalmazására épül. Ez szintén több kérdést, problémát vet fel.

- A gondoskodáspolitikának egy minősítéssel nem rendelkező folyóiraton és néhány oktatási segédkönyvön kívül csak politikai reprezentációja van, a tudományos diszciplína követelményeinek sem formailag, sem tartalmilag nem felel meg, nem képezi részét a társadalomtudományok rendszerének.
- A szaklétesítési irat állításával szemben nemzetközisége nincs.

Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete (SzMME)
Szociális Szakmai Szövetség (3Sz)
Magyarországi Szociális Szakemberek Képzéséért Egyesület (Iskolaszövetség)

- Pont emiatt a szaklétesítési irat „gondoskodáspolitikai alapozó tárgyak” és a „gondoskodáspolitikai elmélete és gyakorlata” területének tartalma nem megítélhető. A leírás nem tartalmazza, ezen tárgykörökben pontosan mit is kívánnak oktatni.

A szaklétesítés ajánlásait tovább értékelve nem elfogadható indok, hogy az új alapszak indításának oka, hogy *„a szociális területen jelenleg hozzáférhető szociális munka és szociálpolitika képzések nem kellően népszerűek”*.

Ezzel kapcsolatban rögzíteni érdemes:

- az NSZI korábbi felméréséről forrás nem szerepel, így annak tartalma nem ismert;
- a népszerűség megléte vagy hiánya nem tekinthető szakindításnál elégséges indoknak;
- a hivatalos jelentkezési adatok (felvi.hu) alapján a 2023-ban és 2024-ben jelentősen emelkedett a szociális munka és szociálpedagógia szakokra jelentkező hallgatók száma, az alacsony induló képzési számokat befolyásolja a szakoknál az egyetemi engedélyezett hallgató létszámok csökkentése.

A dokumentum több helyen is rögzíti, hogy a képzés célja *„koordinátor és középvezető munkatársak”* képzése a szociális ágazat számára. E téren is több kritikus pont merül fel:

- Nincs olyan ismert adatfelvétel, ami alátámasztaná a kijelentést. A szociális szektor ismert munkaerő-helyzete (Gyetvai G, Krámer L, Lakner Z, 2023) alapján a teljes szektorban jelentős a munkaerőhiány, ennek tényezői nem mutatnak összefüggést az egyes felsőoktatási szakok népszerűségével.
- A szociális ágazatban a koordinátorok, középvezetők vezetői megbízása valamely szakmai munkakörre épül rá, nem önálló vezetői munkakört jelent. A középvezetői munkakör betöltéséhez a 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet szerinti vezetőképzés biztosítja a szükséges kompetenciákat, ez nem igényli alapszak szintű képzés indítását. A jelenlegi alapszak a hatályos jogszabályok szerint semmilyen szakmai munkakör betöltésére nem jogosít fel, szaklétesítési dokumentumból nem megállapítható, pontosan mi lenne a kiindulási munkakör.
- Kétséges, hogy egy alapszakos képzésen milyen mértékben építhetők fel azok a kompetenciák, melyek a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények komplex vezetési feladatira alkalmassá teszik a hallgatót úgy, hogy ezzel egy időben a szakmai alapkompenciákat is fel kell építeni. Szakmailag teljesen irreális, hogy alapszakon végzett, szakmai tapasztalattal nem rendelkező személyektől egyből középvezetői munkakörök betöltését várjuk.

Összefoglalva, álláspontunk szerint a gondoskodásmenedzsment alapszak a szociális munka és szociálpedagógia alapszakok kiváltását jelentheti a következő öt évben. A KKK alapján a gondoskodásmenedzsment alapszak szaktávolsága minimális a szociális alapszakoktól, szociális munka tudások nélkül a kompetenciák nem megalapozottak a szociális szakemberek munkájának és az ellátások szervezésének irányításához, továbbá a képzésben előírt gyakorlat óraszám kevéssé a szakmai gyakorlat és irányítás kompetencia szintű elsajátításához. Mindezek alapján a létesítési dokumentum nincs kellő mélységben kidolgozva ahhoz, hogy a képzési és kimeneti kompetenciák megítélhetőek legyenek.

2025. január 27.

Meleg Sándor
SzMME elnök

Szoboszlai Katalin
3Sz elnök

Bányai Emőke
Iskolaszövetség elnök